

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że D. M. pobrał nienależnie świadczenie za okres od dnia 1 kwietnia 2020 roku do dnia 31 maja 2020 roku w łącznej kwocie 2400 złotych z tytułu przekroczenia przychodu w miesiącach od dnia 1 kwietnia 2020 roku do dnia 31 maja 2020 roku i w związku z powyższym zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu wskazanego nienależnie pobranego świadczenia. (decyzja w aktach ZUS)

D. M. odwołał się od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie bądź zmianę. W uzasadnieniu wskazał, że jego dochód za miesiąc kwiecień 2020 roku został przekroczony o kwotę 6,97 złotych, natomiast za miesiąc maj 2020 roku o kwotę 558,93 złotych. Łącznie zatem winien on zwrócić kwotę 595,90 złotych, nie zaś jak wskazał ZUS w treści zaskarżonej decyzji - 2400 złotych. (odwołanie – k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. (odpowiedź na odwołanie – k. 4-4 verte)

Na rozprawie w dniu 10 maja 2022 roku wnioskodawca oświadczył, że miał świadomość przekroczenia wysokości osiąganego przez siebie dochodu, musiał jednak pracować, gdyż w przeciwnym wypadku zostałby zwolniony dyscyplinarnie z pracy. (rozprawa z dnia 10 maja 2022 roku e-protokół (...):02:59 – 00:04:22 – płyta CD – k. 21)

Na rozprawie w dniu 10 maja 2022 roku wnioskodawca poparł odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie. (końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 10 maja 2022 roku e-protokół (...):04:22 – 00:04:46 – płyta CD – k. 21)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca był uprawniony do renty socjalnej przyznanej mu na stałe od dnia 1 października 2003 roku. Organ rentowy przyznając ubezpieczonemu rentę pouczył go o konieczności powiadomienia organu rentowego o wszelkich okolicznościach mających wpływ na prawo do renty, w tym o zasadach rządzących zawieszalnością prawa do renty socjalnej. Pouczenie w tym przedmiocie zawierała każda kolejna decyzja dotycząca wskazanego świadczenia. (decyzja – k. 5-6 verte, k. 13-13 verte, k. 16-17, k. nieponumerowane strony, k. 24-24 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W kwietniu 2020 roku wnioskodawca osiągnął przychód w wysokości 697 zł. Brutto. Wynagrodzenie wypłacone było do dnia 10 kwietnia 2020 roku. (zaświadczenie w aktach ZUS)

W 2020 roku D. M. z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w Ł. osiągnął przychód w wysokości 33 804,13 złotych.

Przychód ten kształtował się następująco w rozbięciu na poszczególne miesiące:

- styczeń 2020 roku – 2 520,96 złotych;
- luty 2020 roku – 2 910,05 złotych;
- marzec 2020 roku - 2 877,09 złotych;
- kwiecień 2020 roku – 2 902,11 złotych;
- maj 2020 roku – 2 940,49 złotych;
- czerwiec 2020 roku – 2 825,46 złotych;
- lipiec 2020 roku – 2 867,81 złotych;
- sierpień 2020 roku – 2 912,87 złotych;

- wrzesień 2020 roku – 2 825,06 złotych;
- październik 2020 roku – 2 806,93 złotych;
- listopad 2020 roku – 2 735,88 złotych;
- grudzień 2020 roku – 2 679,42 złotych.

(zaświadczenie w aktach ZUS)

Wnioskodawca zatrudniony jest w firmie (...) spółce z o.o. spółce jawnej we W. na podstawie umowy zlecenie bezterminowo jako dystrybutor od dnia 3 marca 2021 roku do nadal.

Jego przychód w 2020 roku wyniósł 2 852,96 złotych brutto:

- styczeń 2020 roku – 0 złotych;
- luty 2020 roku – 486,65 złotych (data wypłaty – 09.03.2020 roku);
- marzec 2020 roku – 671,43 złotych (data wypłaty – 09.04.2020 roku);
- kwiecień 2020 roku – 748,32 złotych (data wypłaty – 08.05.2020 roku);
- maj 2020 roku – 563,24 złotych (data wypłaty – 09.06.2020 roku);
- czerwiec 2020 roku- 0 złotych;
- lipiec 2020 roku – 0 złotych;
- sierpień 2020 roku – 383,62 złotych (data wypłaty – 09.09.2020 roku);
- wrzesień 2020 roku – 0 złotych;
- października 2020 roku – 0 złotych;
- listopad 2020 roku - 0 złotych;
- grudzień 2020 roku - 0 złotych.

(zaświadczenie w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami i został ustalony na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz zgromadzonych w aktach sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t.j. Dz.U. z 2020r., poz.1300), prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

W myśl art. 10 ust. 2 tej ustawy za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie działalności pozarolniczej.

Za przychód, o którym mowa w ust. 1, w przypadku prowadzenia działalności pozarolniczej uważa się przychód stanowiący zadeklarowaną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266, 321, 568, 695 i 875), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych” (ust. 3).

Za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego (ust. 4).

W myśl art. 10 ust. 6 prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ust. 1-5a, w łącznej kwocie wyższej niż 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych.

Stosownie do treści art. 10 ust. 7 ww. ustawy osoba pobierająca rentę socjalną lub jej przedstawiciel ustawowy są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ wypłacający rentę socjalną o osiągnięciu przychodu w kwocie powodującej zawieszenie prawa do renty socjalnej. Powiadomienie następuje w formie pisemnego oświadczenia. W przypadku gdy składki na ubezpieczenia społeczne są odprowadzane przez płatnika składek, osoba pobierająca rentę socjalną jest obowiązana do przedstawienia zaświadczenia albo oświadczenia określającego kwotę przychodu.

Stosownie zaś do treści art. 10 ust. 9 ww. ustawy Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w terminie do 14. dnia roboczego drugiego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego, kwotę przychodu, o której mowa w ust. 6, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek groszy.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lutego 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 191), w okresie od 1 kwietnia 2020 roku do 31 maja 2020 roku objętym zaskarżoną decyzją, kwota przychodu odpowiadająca 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosiła 3639,10 zł.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że ubezpieczony we wskazanych miesiącach: kwietniu i maju 2020 roku osiągnął przychody z tytułu zatrudnienia przekraczające 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za dany kwartał kalendarzowy.

Przekroczenia wysokości osiągniętego przychodu we wskazanych powyżej miesiącach wnioskodawca nie kwestionował.

Stosownie do treści art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 t.j.) przychodami są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Z definicji pojęcia przychodu jako świadczenia otrzymanego czy też w niektórych przypadkach postawionego do dyspozycji należy też wnosić o momencie jego uzyskania. Konieczne jest zatem określenie momentu uzyskania przychodu, by przyporządkować przychód do danego okresu rozliczeniowego - roku podatkowego, a w przypadkach rozliczania renty socjalnej również miesiąca (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 10 listopada 2016 r., III AUa 542/16).

Podobne stanowisko wyraził także Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 listopada 2008 r., zgodnie z którym Rozliczenie renty socjalnej z uwagi na uzyskany przychód następuje w skali miesiąca (w którym został osiągnięty), a nie w skali roku, czy kwartału.

Przekroczenie przez wnioskodawcę kwoty dopuszczalnego przychodu oznaczało, że osiągnięty przez niego przychód (z tytułu zatrudnienia) spowodował zawieszenie wypłaty renty socjalnej, a zatem wypłacone w tym miesiącu tj. kwietniu, maju 2020 roku świadczenie było nienależnym w rozumieniu przepisu art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 504) mającym zastosowanie w sprawie z mocy art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej.

Stosownie do treści tego przepisu osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu., przy czym ust. 2 pkt 1 zawiera definicję nienależnie pobranych świadczeń. Są to świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Natomiast według ust. 4 nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższym niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenie zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach – za okres dłuższy niż 3 lata z zastrzeżeniem ust. 5.

A zatem podstawą uznania świadczenia za nienależne jest zaistnienie okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenia prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Chodzi tu o okoliczności, które nie istniały w chwili przyznania świadczenia, natomiast powstały w czasie jego pobierania.

Zdaniem Sądu decyzja ZUS zobowiązująca skarżącego do zwrotu nienależnie pobranie renty socjalnej za okres od dnia 1 kwietnia 2020 roku do dnia 31 maja 2020 roku w łącznej kwocie 2400 złotych jest całkowicie zasadna. Fakt pobrania nienależnego świadczenia po dokonaniu prawidłowego wyliczenia przez organ rentowy zdaje się nie budzić żadnych wątpliwości.

Przepis art. 138 ust 2 pkt ustawy uzależnia zwrot uznanego za nienależnie wypłacone świadczenie od prawidłowego pouczenia o skutkach pobierania świadczenia bez podstawy prawnej.

W związku jednak z okolicznością, że skarżący został szczegółowo pouczony o konieczności informowania organu rentowego o okolicznościach mających wpływ na wysokość pobieranych świadczeń o okolicznościach powodujących ich zawieszenie, brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do uwzględnienia jego odwołania.

W świetle tych okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.